

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 85 (3531) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

HADPARANCS

Honvédek! Magyar katonák!

A háború végső kifejlődéséhez közeledik és döntő szakaszához jutott. Elsősorban a magyar sors szempontjából, mert az ellenség itt áll egészen határaink közelében. Most tehát ismét hazánk közvetlen megvédéséről van szó. Erre gondoljon mindenki, amidőn az I. hadsereg apái nyomdokain elindul a Kárpátokon át Galícia területére, ahol 1914-től 1918-ig oly sok dicső csatában tündökölték a magyar fegyverek.

E harcban természetesen nincs: vissza, csak Előre! Elvárom, hogy mindenki megteszi kötelességét és méltók lesznek a hős elődökhöz.

Fájdalmasan érint, hogy e nehéz órákban nem lehetek magam is köztetek. Gondom lesz azonban arra, hogy itt a lehetőség legvégső határáig gondoskodás történjék azokról, akik hozzátok legközelebb állnak.

Épügy, mint az első világháborúban, most sem állunk egyedül. Ma is ugyanazzal a német hadsereggel harcolunk válltve, amely 1914-1918-ig becsületes szövetségi hűséggel állt mellettünk s amellyel elévülhetetlen, ebben a háborúban is vérrel megpecsételt bajtársi szálak fűznek bennünket össze.

Mindent el kell követnünk, hogy ebből a szörnyű viharból — amelyben nemcsak hazánkat, hanem az egész emberiséget, kultúráját és civilizációját védjük — győzelmesen kerüljünk ki.

Budapest, 1944. április 15.

HORTHY s. k.
CSATAY s. k.

Budapestet és környékét tegnap este újabb légitámadás érte

Főként munkáslakónegyedeket találtak el a foszforos gyújtóbombák. Az éjszaka zavaró repülést végeztek az egész ország légiterében

A Magyar Távíráti Iroda jelenti: 1944 április 16-án az esti órákban Budapestet és környékét légitámadás érte. A IX. és XIV. kerületben, valamint Soroksáron, Kispesztén és Pesterzsébeten szórványosan keletkezett tüzeket hamarosan eloltották. Anyagi kárról és személyi veszteségről még nem érkezett jelentés. A légvédelmi tűzértség hatásosan közbelépett, az ellenséges repülőket zárt sorát megbontotta és visszatérésre kényszerítette. Ezideig hat ellenséges gép lelővése nyert beigazolást. A lelőtt gépek száma előreláthatóan még emelkedni fog. Ugyancsak 16-án este 17-re virradó éjjel egyes ellenséges repülőgépek az egész ország légiterében zavarórepülést végeztek. A légvédelmi tűzértség helyenként hatásosan tüzelt a gépekre.

Budapest környékén nagyobb károk keletkeztek és halálos áldozatok is vannak

Az Esti Újság írja: Az elmúlt éjszaka angolszász terrorbombázók budapesti perifériákon dobtak le több bombát. Most sem katonai célpontokat bombáztak, hanem lakóhelyeket, főként munkáslakónegyedeket találtak el a foszforos gyújtóbombák. A támadó repülőgépek egy része a Duna mentén vonult és több bombát dobott le, melyek kivétel nélkül a Dunába estek. Igen sok világítótoronyt dobtak le és a főváros és környéke jóideig majdnem nappali fényárban úszott.

A mentőket több balesetbe hívták ki. Valamennyi baleset óvóhelyeken történt. Halálos az eddigi jelentések szerint a főváros területén nem volt. A környéken azonban nagyobb károk keletkeztek. Ismét magyaranyu támadás érte az egyik pestkörnyéki várost, melynek területén több ház összedőlt. Néhány szerencsétlen munkáscsalád is áldozatul esett. A terrorbombázók több légiaknát is dobtak le, amelyek ugyan csak emberáldozatokat követeltek. Védőkről komolyabban kárról nem érkezett jelentés.

E héten nyújtják át Törökország válaszáat az angolszász jegyzékre

Lisszabomból jelenti: (MTI) Isztanbulból jelenti a brit hírszolgálat:

Valószínűen e héten kerül átadásra a török válasz a szövetségeseknek arra a jegyzékére, amelyet a németországi török szállítások ügyében intéztek Törökországhoz. Azt hiszik, hogy Isztanbulban

ezzel kapcsolatban tárgyalások indulnak. A török külügyminisztert és a brit nagykövetet Isztanbulba várják. Az Egyesült Államok nagykövete már ott is van.

Isztanbulból jelenti: (MTI) A Német Távíráti Iroda jelenti: A Németországnak történelmi török szállítások ügyében átnyújtott an-

gol-amerikai jegyzékről Ankarába érkező hírek szerint Törökország hamarosan ki-

Szovjet javaslat a Badoglio-kormány újalakítására

Amsterdamból jelenti: (MTI) Az angol hírszolgálat jelentése szerint Visinszki szovjet helyettes külügyi népbiztos a vasárnap tartott sajtóértekezleten bejelentette, hogy a Szovjet kormány azzal a kéréssel fordult az Egyesült Államok és Anglia kormányához, hogy Olaszország valamennyi demokratikus és fasisztaellenes erőinek a Badoglio-kormány keretében való összefogására alkalmas intézkedésekről tárgyalásokat kezdjenek. Közvetlen eszmecsere után a kérdést az Olaszországgal foglalkozó szövetséges tanácsadóbizottság elé terjesztették. A tanácsadóbizottság határozatban juttatta kifejezésre, hogy örömmel üdvözlőné, ha a probléma kielégítő megoldását egy olyan

adandó válaszjegyzékről Isztanbulban folynak a tárgyalások. Ankarai politikai körökben úgy vélik, hogy a török néppárt keddi szokásos ülését ennek a kérdésnek fogja szentelni. Az ülés után számitanak a török válaszjegyzék megfogalmazására. Az isztanbuli lapok Ankarából származó értesülése szerint közlik Memendzsoğlu külügyminiszternek Törökország és a szövetségesek viszonyáról az angol-amerikai sajtó képviselői előtt tett nyilatkozatát, amely kedvező benyomást keltett.

széles alapokon álló Badoglio-kormány azonnali felállítását érnék el, amelyben valamennyi párt képviselve lenne. A tanácsadóbizottság azt is szükségesnek tartja, hogy az új kormánynak egy alaki nyilatkozatot kellene közzétenni arról, hogy kötelezőnek tartja magára nézve a Badoglio-kormány által vállalt összes kötelezettségeket és hogy valamennyi alkotmányos kérdés jelenlegi megoldása változatlanul érvényben maradjon, mindaddig, amíg az oiasz nép ismét olyan helyzetben lesz, hogy véleményének kifejezését adhat.

Visinszki mindezekhez hozzáfűzte, hogy ez a vélemény megegyezik a szovjetkormány javaslatával.

„Az atlanti okmány megtorpedozása”

Amsterdam. (MTI) A Német Távíráti Iroda jelenti: A Daily Mirror című newyorki lap az angol hírszolgálat jelentése szerint „Az atlanti okmány megtorpedozása” címmel a következőket írja:

— Az amerikai népnek még sohasem mutatták be Cordell Hull legutóbbi beszédénél jobb iskolapéldáját a kétértelmű beszédnek és körülményeknek, holott a beszédet „az amerikai külpolitikát tisztázó fejtegetésnek” harangozták be. Megállapítható, hogy ez a beszéd nemcsak nem tisztázott semmit, de az Egyesült Államok egész külpolitikáját még kétértelműbbé tette. Különösen áll ez

az atlanti okmány tekintetében.

Tokio. (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenti: Az egyik csendesóceáni japán támaszpontonról jelenti, hogy a Csendes-óceánon négy ellenséges buvárhajót süllyesztettek el. Ez az eredmény a japán haditengerészetnek a buvárhajók leküzdésére irányuló újabb intézkedési hatékonyságát bizonyítja. Két buvárhajót nagytávolságu bombatalálatok, kettőt újapán hadihajók süllyesztettek el.

Lisszabomból jelenti: (MTI.) Mint a brit hírszolgálat jelenti, Mounbattan tenger-nagy főhadiszállását Uj-Delhiből a Ceylon szigetén levő Kandyba helyezte át.

A MAI INDIA

A japán császári főhadiszállás nemrég jelentette, hogy a japán csapatok át- lépték a burma-indiai határt és az ország belseje felé nyomulnak előre.

India mind máig ismeretlen ország. Legalább is a legtöbb európai még mindig Rudyard Kipling és más híres írók szemüvegén, mint valami titokzatos fátyolon át látja ezt a távoli világot. Bizonyos, hogy a mai Indiában is sok a számunkra érthetetlen jelenség. De a realitásoknak is van itt talaja.

VALLÁSI ÉS KASZT-ELLENTÉTEK

Nem szabad elfelejteni először is, hogy India nem politikai, hanem közigazgatási egység, angolok uralma alatt mesterségesen létrejött gyűjtőfogalom. Alatta egész sor olyan országot kell érteni, melyek közt igen kevés a valódi közösség. Mindjárt lehetetlenné teszi az indiai népeket egybefogó szemléletet egy nagy szakadék: a vallási kérdés. Indiának 388 millió főnyi lakosa közül a mintegy 80 millió kisebb rész mohamedán, míg a brámán hitet valló többség 210 milliót tesz ki. A két csoport ellenelegként áll szemközt, annyira, hogy a vasutakon még ma is külön-külön ezakaszokban utaznak a brámánok és a mohamedánok.

Még élesebb ellentét következik a kasztrendszer mai formájából. A bennszülött hierarchia csúcsán állanak az uralkodó fejedelmek. Ők az angol uralom leghívebb támaszai, főként, mert annak jóvoltából mesés jövedelmeket és vagyonot élveznek, amit egy indiai nemzeti kormányzat legalább is tetemes részben elvenne tőlük. A patialai maharádzsa például az ünnepi köntösén akkora smaragdot visel, mint egy férfi-é. Pedig ő még az 562 indiai fejedelmegényebbjei közül való. Baroda uralkodójának birtokában egy 122 kilogramm súlyú aranytomb van. Három amsterdami ékeskőz négy esztendei munkával tudta csak összeállítani a hajdarabadi nizam drágakögyűjteményének leltárát. Ennek a nagyraknak heti jövedelme több, mint egymillió dollár. A maharádzsák közt vannak lelkes haladópartiak is. Mások viszont, mint például a dholpuri rádzsa, aszkéta módjára élnek, alattvalóik szentként imádják őket.

Az uralkodók után a következő első kaszt tagjai nagyrázt brámán papok. A második kaszt a harcosoké, a harmadik a kereskedőké, a negyedik a parasztok kasztja. Gandhi a harmadik kasztba tartozik.

ÖZVEGY-PÁRIÁK

Ezek alá a kasztok alá sorozódik az „érthetetlenek” egyre szaporodó tömege. Ezek semilyen kasztba nem tartoznak, ők a páriák. Kétfajta érinthetetlenek vannak ma Indiában: a páriák és az özvegyek. Az utóbbiak ugyanis a nép szerint páriasorsukkal vezekelnek azért, hogy bűneikkel időelött férjük halálát okozták. Ma sem ritka, hogy az özvegyek ősi szokás szerint, férjük holttestével együtt elégettik magukat, jöllehet ezt az angol hatóságok szigorúan tiltják. Feltétlenül le kell tennie azonban az özvegynek kasztja jelvényeit, a gyász jelül kopaszra kell nyíratkoznia és haláláig bűn- bűnben élnie.

Igen sok pária európai módon öltözködik, pompás házakban lakik, gyermekeiket Európában neveltetik, pazar autóban jár. Vannak köztük igen gazdagok és olyanok is, akik nagy politikai befolyáshoz jutottak. Más kasztbeliek azonban — a jelenleg ez a legfonto-

sabb — továbbra is elzárkóznak tőlük.

India egyik legkiválóbb ügyvédje dr. Ambetkar. Ez a ma ötven év körüli férfi, aki a londoni és kolumbiai egyetemeket végezte és igen tehetséges szónok: pária. 1942 októberében az alkirály végrehajtó-tanácsának tagjává nevezték ki. Ez egyik legmagasabb kitüntetés, amelyet ma Indiában valaki kaphat. Egy szép napon dr. Ambetkar megjelent a kis Baroda állam főszámvevőjének irodájában, hogy átvegyen egy hivatalos iratot. A tisztviselő, aki az egyik kaszt tagja volt, odadobta neki az aktát, hogy ne kelljen egy páriával érintkezésbe lépnie. Mikor pedig az ügyvéd távozott, felszedte a szőnyeget, amelyen az állt és másképp tételt helyébe, nehogy valamely magasabb kaszt tagja azzal a szőnyeggel beszennyezze magát. Ez most félve történt és egyáltalán nem jelent kivételt. Érdekes és kevésbé ismert tény, hogy a legújabb tudományos kutatások szerint a páriák alkalmassint India őslakóitól származnak azoktól, akiket a hajdarában északról és északkeletről beáramlott törzsek elnyomtak.

Ez az egész furcsa világ azonban a lassú fejlődés, tehát a változások útján van. Igaz, hogy a lakosság túlnyomó része még nagyon szegény. De a legszomorúbb vickekben feltűnik a gyakran egyetlen értékesebb bútordarabként a rádiókészülék. A kunyhók és az ősi indiai hagyományt őrző templomok mellett gyárak és ipari paloták emelkednek. India földje ugyanis dús tárháza minden ásványoknak a kőszéntől a titánércig.

Nemrég Pendzsában vasérclepet fedeztek fel, amelynek kiterjedése a híres svéd értelepekhez fogható. Azonkívül India ma a világ második legnagyobb magnéziumtermelő országa. Szemben ezzel a haladó iránnyal, Gandhi a tradíciót testesíti meg. De más politikusok, akik ma vezető szerepet játszanak, még Gandhinál is messzebb mennek a hagyományokhoz való ragaszkodásban. Így egy példa:

1930-ban az angolok összehívták a kerekasztal konferenciát. Ez egy nagy szabású kísérlet volt arra, hogy India vezető politikai köréi között egységet hozzanak létre. Erre a konferenciára elutazott Madan Mohar Malaviva, az egyik legtevékenyebb és legműveltebb indiai államférfi. Utipoggyásza közt több óriási láda volt. Eleinte senki sem tudta, hogy ezek mire valók. Kiszült aztán, hogy tele vannak a szent Gangesz folyó vizével és iszapjával. Az előkelő indiai politikus egész útján és a konferencia tárgyalása alatt mindennap abban mosakodott.

GANDHI A PATISZTÁN-TERV ELLEN

Manapság Indiában közézájon forog egy szó: Patisztán. Ez négy állam: Pendzsáb, Tásmír, Asszám és Beludzsisztán neveinek összevonásából származik és egy nagyszabású politikai terv jelölésére szolgál.

Az indiai muzulmánok feje, Mohamed Ali Dzeinab tisztában van azzal, hogy a brámánokkal együtt közös államot megteremteni lehetetlen. Ezért azt

javasolja, hogy alakítsanak két szövetséges államot a kisebb mohamedán tartományokból. Az egyik a Szind, Beludzsisztán és Pendzsáb tartományokból, valamint az északnyugati határterületekből állanak össze, a másik Bengál és Asszám egyesüléséből. Mind a két államot megilletné a Brit-Birodalmon belül a dominiumok joga.

Ez a terv elméletben kitűnő, de a gyakorlatban nehezen valósítható meg. A szőbanforgó területek nagy részén ugyanis még mindig nagy zárt brámán tömegek laknak, úgyhogy ezekkel a „kiebbségekkel” a sűrűdásokat nehezen lehetne elkerülni. Haidarabadban például egy mohamedán uralkodik, majdnem csupa brámán lakos fölött. Kaszmirban megfordítva, brámán az uralkodó, alattvalói pedig túlnyomórészt muzulmánok. Gandhi határozottan ellenzi ezt a tervet, jöllehet pártjának egyik kongresszusi tagja, Abdul Kalan Azad, maga is mohamedán. Gandhi egészben szeretné megtartani Indiát, még mindig

Mozik műsora:

APOLLO: Szudáni szerelem.
BELVÁROSI: Igen vagy nem?
CASINO: Asszony a katedrán.
KORONA: Szerelmes szívek.

azt reméli, hogy meg tud egyezni a mohamedánokkal. Hűséges munkatársa, Nehru azonban sokkal kevésbé bizakodó és minduntalan hangúlyozza tételét: Gandhi, a mi látnokunk, a mi hitvallásunk hirdetője. Ezzel azt akarja mondani, hogy ő maga a párt realpolitikusa. Nehru esküdt ellenege az angoloknak. Ez azonban nem gátolja meg abban, hogy például háború előtt a fohérműjét rendezeressen Londonba küldte mosatni azzal a megokolással, hogy Indiában ehhez nem értenek.

Ennek a két irányzatnak a harcát jelenleg az indiai belpolitikában, ennek kimenetelétől függ a további fejlődés.

HIREK A TÖRVÉNYSZÉKRŐL

Demeter Pál hályoki gazda nagyobb mennyiségű lucernát rakott a szekerére. Hogy a magával vitt tehén a lucernát útközben meg ne dézsmálja, a jószágot a szekeret húzó két bivaly mellé kötötte. A tehén egy darabig békésen ballagott együtt a bivalyokkal, mikor azonban a szekér a Berettyó hídjára ért, a tehén a víztől megriadt és keresztbe a bivalyok elé fordult, úgyhogy a szekér egészen a hid szélére került és attól lehetett tartani, hogy a gazda mindenesetül a patakba fordul.

Ekor került a gazda szekerének útjába öv. Szöllősi Józsefné, akire a gazda rákiáltott, hogy segítsen. A derek falusi asszony megpróbálta visszafordítani a galibát csináló tehenet, azonban a bivalyok is megriadtak és szekerestől átgázoltak a szekerestől aszszonyon.

Öv. Szöllősi Józsefné a gázolás következtében súlyos sérüléseket szenvedett és balfelsőkarja is eltört, úgyhogy hosszabb ideig kellett a kórházban gyógykezeltetni.

A baleset következtében Demeter Pál ellen gondatlanságból okozott súlyos testiértés címen eljárás indult és a nagyváradi törvényszék hétfőn vonta felelősségre.

A vádlott a bíróság előtt beismerte, hogy az ő bivalyai gázolták el övegy Szöllősinét, azonban azzal védekezett, hogy nem hibás a dologban, egyébként már a sértettel ki is egyezett és minden költséget megfizette.

Övegy Szöllősi Józsefné, akit a bíróság tanuként hallgatott ki, szintén menteni igyekszik az öreg gazdát.

A bíróság végül is dr. Beöthy Konrád törvényszéki orvosszakértő meghallgatása után Demeter Pált bűnösnek mondotta ki gondatlanságból okozott súlyos testiértés vétségében és 100 pengő pénzbüntetésre ítélte, az enyhítő körülmények figyelembevételével azon-

ban a büntetés végrehajtását három évi próbaidőre felfüggesztette.

Vagyon Géának különböző lopásokért már több ízben meggyűlt a baja a bünygi hatóságokkal. Így 1942 október hó 27-én a nagyváradi törvényszék 3 és fél évi fegyházbüntetésre ítélte, a tábla később ezt a büntetést 2 és fél esztendő fegyházbüntetésre szállította le. Az ügy végső fokon a Kuria elé került, amely Vagyon Géza büntetését 2 esztendői és hat hónapi fegyházban állapította meg s egyben kimondotta az ítélet jogerőre emelkedését. A megrogzött betörő „melékesen” közben még 10 hónapi börtönrre ítélte el a nagyváradi törvényszék s Vagyon Géza büntetéseiinek kitöltését ezzel már meg is kezdte.

Ügye most úgy került ismét a nagyváradi törvényszék elé, hogy az elítelt betörő kegyelmi kérvénnyel fordult az ügyészséghez és összebüntetés kiszabását kérte. A törvényszék hétfőn délelőtt foglalkozott Vagyon Géza ügyével és az újabb kiszabott 10 hónapi börtönbüntetésből egy hónapot elengedett, s egyben az összebüntetést 3 évi és háromhónapi fegyházbüntetésben állapította meg. Miután a bíróság döntésében úgy a királyi ügyész, mint a közvédő megnyugodtak, az ítélet nyomban jogerőre emelkedett.

A kassai zsidóságot egyetemlegesen 20.000 pengő pénzbüntetésre ítélték

A kassai zsidóság minden eszközt megragadott és felhasználta, hogy a nemzet és Európa élethálá harcát az ellenfél javára döntse el. A kassai zsidók a szabotázs cselekmények egész sorozatát követették el, amíg végül a hatóságok felderítették a zsidó bünszövetkezet titkos helyét, a bűnösöket elfogták és megbüntették. A hatóságok a szabotázscselekményeket elkövető kassai zsidóságot — mert hiszen kétségtelenül a város valamennyi zsidója támogatta és leplezte ezeket az üzemeket, — egyetemlegesen 20.000 pengő pénzbüntetésre ítélte. A hatóságok úgy intézkedtek, hogy ezt a húszezer pengőt azoknak a sátorlajuhelyi honvéd családok leszármazottainak és hozzátartozóinak a megsegítésére fordítják, akik annakidején a zsidó-bolszevisti vörösterroret áldozatának Sátorlajuhelyen.

Képes krónika

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér.

Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

A Krim félszigeten

Német és román csapatok kemény harcokban megállították a bolsevistákat

Zavarójellegű volt a szombati ellenséges berepülés Magyarország légiterébe — Vasárnap továbbfolytatták délkelet-európai városok elleni terrortámadásaikat az angol-szász repülők

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Egyes ellenséges repülőgépek folyó hó 15-én az esti órákban széles kiterjedésben többvonalon déli irányból átrepültek az ország légi terét. Az ellenséges gépek egy része a Duna mentén, másrészt a Dunántúl északkelet felé haladva Budapestre nyugatra egyesültek. Onnan vadászrepülőgépek légiharc után délfelé való visszavonulásra kényszerítették őket. A késő éjjeli órákban visszatérő ellenséges gépek általában a berepülés útvonalán hagyták el déli irányban az ország légiterét. A berepülés zavaró jellegű volt.

Berlinből jelentik: (MTI) Vasárnap délelőtt amerikai bombázók csaknem szert felhőzet védelme alatt, folytatták támadásaikat délkelet-európai városok ellen. Mint a Német Távirati Iroda értesül, különösen Belgrádban és környékén, valamint Brassóban okoztak pusztításokat. A polgári lakosságnak veszteségei vannak. A német és román vadászrepülőgépek heves légiharcot vívtak a négy motoros bombázókkal. A lelövéséről számokat még nem közöltek.

Bukarestből jelentik: (MTI) Az április 14-iki román hadijelentés közli, hogy a Krim-félszigeten még tart a harc az erős számbeli fölényben levő ellenséggel. A Dnyeszter alsó folyásánál az ellenséges hídfojtókat jelentősen összeszűkítették. Április 4-én és 5-én Bukarest ellen intézett légitámadások során 2942 ember meghalt, 2126 megsebesült, 905 ház elpusztult, 1373 megrongálódott. Ploesti-ben a halottak száma 262. Ezenkívül 42 katonai célpontoktól távolfekvő helységekre dobtak bombákat.

Tarnopoltól nyugatra tovább halad előre a német támadás

Berlin. (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnoksága közli: A Krim-félsziget déli részén német és román csapatok kemény harcokban megállították a bolsevistákat és megsemmisítették 28 ellenséges páncélos. Repülőink és léghárításunk 36 ellenséges gépet lőtt le. A

Dnyeszter alsó folyásánál és Orheinel csapataink ellenállásán megtört az ellenség sok támadása. A helyi betöréseket elrekesztjük. Jásitól északnyugatra csapataink súlyos veszteségeket okoztak előretöréseikkel a bolsevistáknak. Sztaniszlautól keletre a szovjet csapatokat dél felé visszavertük. A Sztrij szakaszán a megismételt

ellenséges támadások megfiúsultak. Tarnopol védői a város nyugati részében továbbra is hősi ellenállást tanúsítanak az állandóan ostromló bolsevistákkal szemben. Vasárnapra virradó éjszaka német repülők erős kötelékei támadták Sarny pályaúdvárát. Pszkovtól délre az ellenség szombaton is egész napon át támadott, de támadásait visszavertük. Itt a két utóbbi napon 72 szovjet páncélos megsemmisítettünk.

A nettunói hídfőnél az ellenség nagyobb támadásokat hajtott végre néhány előretolt támaszpontunk ellen. Ezeket átmeneti elvesztésük után elmentáddal visszafoglaltuk.

A több arcvonalon a nap jelentősebb harcivekenység nélkül múlt el. Amerikai bombázók szombaton több román várost támadtak meg, többek között Bukarestet is. Épületkárok keletkeztek és a lakosságnak veszteségei voltak. Német és román vadászok, valamint a léghárítás eddigi jelentés szerint 20 ellenséges gépet lőtt le, legnagyobb részt négy motoros bombázókat. Amerikai repülőkötelékeknek április 15-én Észak- és Közép-Németországba történt berepülésük során 31 gépüket veszítették el.

Moszkvába utazott az ankarai szovjet nagykövet

Minisztertanácsot tartott a török kormány a Németországba irányuló szállítások beszüntetése ügyében

Istanbul. (MTI) A Német TI jelenti: Szaradzoglu miniszterelnök elnöklésével szombaton Ankarában minisztertanács volt. A Németországba irányuló szállítások megszüntetéséről szóló angol-szász jegyzékkel foglalkoztak.

Genf. (MTI) A Német TI jelenti: Az *Svenings News* írja, hogy a szövetségesek hosszú időn keresztül nem emlékeztek volna Törökországot szerződésben foglalt kötelezettségeire, ha most Moszkva nem kívánna a török kötelezettségek újabb magyarázatát.

Ankara. (MTI) A Német TI jelenti: Menemendzoglú török külügyminiszter a szövetségesek sajtóképviselei előtt úgy nyilatkozott, hogy Anglia és az Egyesült Államok nagykövete jegyzéket nyújtott át a török kormányhoz. Törökország és Németország kereskedelmi kapcsolatai ügyében. A külügyminiszter kijelentette, hogy tárgyalásokat folytat az angol és amerikai nagykövettel a megfelelő együttműködés kérdésében. A tárgyalások anyagáról csak annyit mondott, hogy Törökország kitar: eddigi külpolitikája mellett és a lehetőségeknek megfelelően minden támogatását

a szövetségesek rendelkezésére bocsátja. Arra a kérdésre, vajon Törökország érintkezésbe lép-e a többi semleges állammal ebben az ügyben, tagadó választ adott.

Ankara. (MTI) A Német TI jelenti: Vinogradov, ankarai szovjet nagykövet Moszkvába utazott.

Ankara. (MTI) Az Interinf jelenti: A török közvéleményre nagy hatást tett az angol-amerikai jegyzéknek hivatalos közlése, amely kívánja Törökországnak Németországgal és annak szövetségeivel fenntartott gazdasági összeköttetés beszüntetését. Továbbra is kitaranak a nemzetközi jog mel-

lett és saját szuverenitásuk mellett. A sajtó kiemeli, hogy Törökország kész szövetségeinek segíteni, de egyidejűleg utal arra a megszorításra, hogy ez a támogatás csak az adott lehetőség korlátain belül történhet. Ezek keretét meghatározni szuverén joga minden egyes semleges államnak. Vansittardnak az a kijelentése, amely a semlegesektől megtagadja a béketárgyalásokon való részvételt, Törökországra nem vonatkozik. A háború befejezésével mindenesetre figyelembe kell venni egy tényleg maradt Törökország érdekeit. Ezeket kivül a háború utáni világnak a nagyhatalmak által történő diktatóri kialakítása, amelyet a szövetségesek nyilatkozatai mostanában bejelentettek, a legnagyobb mértékben felkelte a törökök nem tetszését és megerősítik a törököknek azt a törekvésüket, hogy a háborútól távol tartják magukat. Ezeket felül érthetőbbé nem látszik, hogy közvetlenül és konkrétan segítséget nyújtsanak olyan kimenetelnek gyorsításához, amely néha nagy hatalom uralmát szolgálja.

Genfből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Wallace tervezett csungking-kinai útja során valószínűleg Churchill-lel és Sztalinnal is tárgyalni fog.

Egy fiatal váradi diák tragikus halála

Nagyvárad. Halálos kimeneteli gépkocsi-gázolás történt vasárnap délután 2 óra tájban a Berettyóújfalú felé vezető műuton, a várméző mellett. Az uton nagy sebességgel száguldott a város központja felé egy személygépkocsi, ahol ugyanakkor áthaladt az uttosten Vámos Zoltán 14 éves iskolai tanuló. Retek-utca 2. szám alatti lakos.

A gépkocsi olyan szerencsétlenül gázolta el a fiatal diákot, hogy annak bordája és mellkasa eltört, agyrázkódást szenvedett és hanyattfekve, eszméletlenül maradt az uttosten. A gépkocsi utasai azonnal megállították az autót, értesítették a hatóságot, majd rendőri bizottság szállt ki a helyszínre. A hatósági orvos megállapította, hogy az elgázolt diák nyomban a szerencsétlenség után meghalt.

A szerencsétlen fiút beszállították az olasz temető halottas házába és megindították a vizsgálatot a gázolás ügyében.

Vámos Zoltán temetésére a kir. ügyészség hétfőn délelőtt megadta az engedélyt. Temetése kedden délután lesz az olasz temetőben.

Ha biztosítani akarja

molykár

tűzkár

betörés

ellen

szőrméjét

bundáját

szőnyegét

forduljon sürgősen bizalommal

HALÁSZ IMRE

szücsmesterhez

Színház mellett

Közinyez Ferenc-u. 4.

Telefon: 18-90

Erős lélekkel viselte el Győr az angolszász terrortámadást

A Győri Nemzeti Hírlap a következőkben számol be Győr szomorú napjáról:

Csütörtök délelőtt 11 óra 10 perckor a légiriadó szirénái bögték föl Győrt. Nemenkára hatalmas motorzúgás hallatszott a levegőből. A város utcáin pillanatok alatt megszűnt a forgalom, a rendőrök és a légoltalmi karhatalom emberei éberén vigyáztak, hogy mindenki tető alá menjen. Hamarosan megérkeztek a légvédelmi ágyúk, mert füstjelzést észlelve nagy rajokban jelentek meg a város felett az angolszász bombázógépek. Alig múlt el 12 óra, hatalmas enyhogással zuhogni kezdtek a bombák a városnak gyárnegyedére és a főképpen munkásság által lakott Révfalu városrészére. Hatalmas robbanások reszketették meg a házakat, pincéket és pár perc alatt kialudt a villanyvilágítás is. A napsütéses, jó látási viszonyok között pontosan céloztak a bombázók és a gyárak környékén sok magánháza is érte a bombák.

A városzéletről a szabadba menekülők és a dunatöltés tövében menedéket keresők tömegei közé ismételtelen szórták bombáikat a légi terroristák. Géppuskával is lötték a szabadba menekülőket.

Révfa, Pataháza kis munkásházaira romboló bombák és gyújtóbombák hullottak. Itt különösen arattak a gyújtóbombák, de az emberi hősiesség számos példáját is láthattuk. A gyújtóbombákat hőselkü férfiak és leventék homokkal eloltották és ahol segíteni, menteni kellett, rögtön ott volt a segítő kéz. A tüzoltóság is kivonult és honvédek, leventék, a példás fegyelmetteliséggel velük dolgozó német katonák sokszor életük veszélyeztetésével segítettek, mentettek.

Közben a légvédelmi tüzérek néhány hatalmas amerikai gépet el is találtak. Így például az újvárosi határban darabokra szétrobbanva hullott le egy négy-motoros Liberátor. Pilótái ejtőernyővel menekültek, de volt gép, melyben benne is égtek a légiterroristák. A csendőrség, honvédség, a német katonaság azonnal keresésükre indult és többet el is fogtak. Néhányat alig sikerült meg-

menteni a lakosság bosszújától.

Mikor az angolszász gépek eltávoztak, már hatalmas tüzek dühöngtek az ipartelepeken. A mentés most nagy erővel indult meg, bár még néhány időzített bomba itt is, ott is robbant.

A halál nem válogatott. Gazdag és szegény, nő és gyermek is akadt a halottak között. Elpusztult a szép gyárvárosi templom, megrongálódott a révfalusi templom. Romhalmaz a csapatkórház, súlyos találatot kapott az állami tanítóiskola egyik szárnya és több bérház és magánház.

A bombakárosultak összeszorított foggal, szívükben a legjogosabb felháborodással az angolszász terrortámadók iránt, mentették holmijukat. Ismételtelen ki kell emelnünk azt a bátor és hősi magatartást, melyről tanúságot tett Győr

lakossága. Láttunk könnyeket is, de legyőzte a gyászt, a szomorúságot, dolgozott mindenki, aki csak hozzáfért háza, butorai romjaihoz.

A kórházakban az orvosok megfeszített erővel dolgoztak, igen sok operációt, kötözést kellett végezniük, mert gyermekek, asszonyok, férfiak, katonák és munkások kerültek be segítségért várón a kórházakba. A tüzoltók segítséget is kaptak, Pápáról, Sopronból. Budapestről is jött tüzoltóségi és az egész délután és éjjel is folyt a birkózás a dühöngő tüzvéssel. Megsérült a dunatöltés is és a hatalmasan hömpölygő, megduzzadt folyó előtérrel fenyegette Révfalt, de az utászok egy százada itt kemény munkával biztonságot teremtett, kijavította a töltést.

Aknára futott és elsüllyedt a Dunán az „Erzsébet királyné” személyszállító és a „Gr. Szapáry” vontatógőzös

Az aknaveszély és áradás miatt beszüntették a személyszállításokat a Duna magyar szakaszán

A Magyar Országos Tudósító jelenté: A MFTR „Erzsébet királyné” nevű személyszállító termes gőzöse szombaton délután Kisapostag község határában vizáknára futott és elsüllyedt.

Az Erzsébet királyné gőzös Budapest — Apatin járatban szombat délelőtt 12 órakor indult el fedélzetén 840 emberrel. Hat órakor érkezett meg a hajó Kisapostag állomáshoz, amikor egy Dunán uszó akna nekiütközött a hajó farának. A következő pillanatban hatalmas robbanás reszketette meg a levegőt, amely leszállította a hajó farát. Heinz Ferenc,

kapitány nem vesztette el lélekjelemlését, hanem a kajó kormányát a partnak irányította, úgy hogy az Erzsébet királyné a part közelében süllyedt el. A hajó utasai között nagy riadalom támadt, de a személyzet azonnal lebecsátotta a mentőpadokat, úgy hogy néhány perccel a robbanás után már utasokkal megrakott csónakok és mentőpadok igyekeztek a part felé. A robbanás zaját meghallották a község lakosai is, akik szintén csónakokon siettek a hajótörötték segítségére. Sikerült is mindenkit partraszállítani. A mentési munkálatoknál harmincan sebesültek meg. Haláleset nem fordult elő.

Vasárnap reggel a budapesti révkapitányságról Mészáros István rendőrtanácsos vezetésével motoros mentő helyszínre és több motoros rohamcsónakot vittek magukkal, hogy megmentsek a hajó rakományát is. A mentési munkálatok nagy nehézségbe ütköztek, mert mint megállapították mágneses úszóaknákról van szó, amelyeket a hajók vasalkatrészei magukhoz vonzanak. Ez történt az Erzsébet királyné gőzossal is. A hajó fara tiszta vasból készült és magához rántotta az aknát. A hatalmas robbanás a hátsó részét teljesen szétvágtá. Nehezíti a munkálatokat az is, hogy az elsüllyedt hajó vasalkatrészei még mindig vonzzák ezeket az aknákat és így állandóan veszélybe tartják a mentési munkálatokat végzőket.

Ugyanakkor borzalmas szerencsétlenség történt péntek reggel hat órakor Baján alatt Dunaszekcsőnél. A „Gróf Szapáry” MFTR vontatógőzös Budapestről haladtán aknára futott és azonnal elsüllyedt. A mágneses akna nekivágódott a hajó vasalt oldalához és borzalmas robbanással vetette szét a hajót. Az utasok legnagyobb részének sikerült megmenekülnie, tíz ember azonban meghalt. Egy férfi súlyosan megsérült. Bevitték a bajai kórházba, de segíteni már nem tudták rajta, ő is meghalt. Ez a szerencsétlenség tehát tizenegy áldozatot követelt.

Csereállomások a német kereskedelemben

A háború alatt a ruházati és egyéb használati cikkek cseréjének divatja egyre szélesebb körökben terjed el. A német kereskedelmi szervek, a községi hatóságokkal, gazdasági hivatalokkal egyetértésben ezt a folyamatot a háborús anyagbeszerzés nehézségeire való tekintettel hatékonyan elősegítik. Legutóbb Berlinben is 25 cserehivatal, valóságos clearing-helyeket létesítettek a kereslet és kínálat térbeli koncentrációja céljából. Az árucserére ebonoylitása persze városok szerint más és más elvek alapján történik. Néhol csak a szoros értelemben vett kereskedelmi cikkekre szorítkozik, másutt a legkülönbözőbb árucsoportokra terjed ki, kivéve a luxuscikkeket. Az árucserre kereskedelmi szempontok szerint, a lehető legegyszerűbb formák között bonyolódik le. A kültérgeket ugynevezett csereilletékekből te-
dezik, amelyek a cseretárgy értékének **étlag 10 százalékát** teszik ki. A lebonyolítás **számbelvény** rendszerű központi **tekves** által helyiségek szolgálnak, az

áru csoportokat pedig a nagy áruházak mintájára rendezik el, hogy az érdekelt könnyen kaphassanak a csereáru-
gyakról áttekintést. A csereáru felkínált **ingóságokat, árucikkeket** többnyire megvásárolják, úgy hogy bizonyos **hát-
ridőn belül visszavásárolhatók**, amennyiben a keresett ellenértéküket nem lehet **előteremteni**. A nagyterítogatu cse-
retárgyak, butorok, zongorák, a tulajdo-
nos lakásában tekinthetők meg. A keres-
kedelmi szervek természetesen szakér-
tőkről, becsüsköről is gondoskodnak. A **német hatóságok** részéről az árucserének ez a nyilvánosság előtt lefolyó, keres-
kedelmi szempontok szerint megszervezett és hivatalosn ellenőrzött módja a közre-
nézve káros elemek illetéktelen beavat-
kozását nemcsak meggátolja, hanem a **meltányos cserék** elősegítésével az érde-
kelt felek mindegyikét a legnagyobb **mértékben** kielégíti és ezáltal az árd-
gító **lánc** kereskedelmnek is hatékonyan **gátat** vet.

A szerencsétlenség után a magyar há-
jóstársaságok elhatározták, hogy részben **az aknaveszély** miatt, részben pedig a **Duna áradása** miatt megszüntetik a sze-
mélyszállításokat. — Vasárnaptól kezdve **tehát személyhajók** nem közlekednek a **Dunán**.

A szerelem szava

meszebb hangzik, mint a szirénák övöl-
tése és a bombák robbanása. Bizonyítja **ezt a bombakárosultak fellegélyezésére** **indított gyűjtésünk**, melynek során a **magyar összetartozás** érzésének, az egy-
más iránti kötelességtudatnak és áldo-
zatkésztségnek legszebb példáival talál-
kozunk. Ma — egyebek között — két **kis várakörnyéki község** plébánosától **kaptunk nagyobb összeget** az alábbi **megható levél** kíséretében:

„**A bombakárosultak segélyezésére, mi maroknyi katolikusok Hegyközsé-
tatárban és Hegyközujlakon gyűjt-
ést rendeztünk, aminek eredményét: hegyközsé-
tári róm. kat. egyházköz-
ség híveitől 381 pengő és hegyköz-
ujlaki róm. kat. egyházköz-
ség híveitől 122.42 P. összesen 503 pengő és 42 fillért, ezennel Szilágyi István gond-
nokom által tisztelettel beküldöm, kérve, hogy azt rendeltetési helyére eljuttatni sziveskedjenek.**

Szilágyi István gondnok személye-
sen felkereste a katolikus híveket a **az ő érdeme, hogy ebben a nehéz vi-
lágban a falu szegényeit és kisebb **hányadát kitevő katolikusoktól** ily **szép összeget tudott összeszedni.****

További munkájukra a jó Isten ál-
dását kérve, maradok...” stb.

Ehhez a levélhez nem kell kommentár: **beszél az önmagáért, éppen úgy, mint a szegény kispolgárok és özvegy-
asszonyok összekuporgatott pengői.**

Eddig befolyt adományok:

Előző napokról	3050 P
A hegyközsé- tári és hegyköz- ujlaki róm. kat. egyházköz- ség hívei	503.42
Bajusz Pál cipész	20 „
Hideg E.	20 „
Özv. Bereczky Gynláné	20 „
Özv. Kállay Sándorné	10 „
Kinczel Ignác	100 „
Összesen	3723.42 „

A Horthy István-telep műkedvelői a Nemzeti Munkaközponiban

(Nagyvárad.) A Nemzeti Munka-
központha tömörült nagyváradi mun-
kásság vasárnap délután tartotta meg **műsoros népművelési előadás** keretében a **Kossuth Lajos halála** évfordulójára rendezett **ünnepélyt.**

Az előadást az építőmunkások dal-
köre a Himnusszal nyitotta meg, majd **Rusz József vasmunkás** szavalta el **nagy sikerrel „Kossuth üzenete”** című költeményt. Utána **Bodács Gyula** tartotta meg kitünő előadását **Kossuth Lajosról**. Ezután az **Építőmunkások Dalköre** több Kossuth-nótát adott elő. **Szabó János** képviselő tartott **nyaghatási beszédben** ismertette az **angolszász légi gangszterek** garád munkáját. Felhívta a jelenlevőket, **hogy a kárt szenvedetteket** minden **magyarunk** anyagilag kötelessége támogatni.

Szabó János nagyhatású beszéde után a **Horthy István-telep** műked-
velői adták elő **Genge Árpád** kitünő rendezésében **Gárdonyi Géza „Fehér Anna”** című színdarabját.

Az ünnepes műsor megvalósításából **befolyt összeget** a bombakárosultak támogatására fordítják.

Elrendelték a zsidók vagyonának bejelentését és zár alá vételét

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Hivatalos Lap legközelebb megjelenő száma kormányrendeletet közöl a zsidók vagyonának bejelentéséről és zár alá vételéről. A rendelet értelmében a zsidó egész vagyonát az illetékes pénzügyi hatóságnál hivatalos nyomtatványon bejelenteni köteles, kivéve a személyes használatra szolgáló lakásberendezést, ruházati háztartási tárgyakat, ha ezek együttes értéke a 10.000 pengőt meg nem haladja.

Ha ezek a vagyontárgyak a bejelentésre kötelezett zsidóval közös háztartásban élő hozzátartozók szükségletének kielégítésére is szolgálnak, a mentességi értékhatár minden egyes hozzátartozó után további 3000—3000 pengővel emelkedik. Amennyiben azonban az említett vagyontárgyak összege a mentességi határt meghaladja, az egész vagyont be kell jelenteni. A bejelentési köteleesség minden esetben kiterjed a műtárgyakra, szőnyegekre, ezüstművekre és más fényűzési tárgyakra.

Bejelentési köteleesség terheli mindazokat a zsidó, akár nemzsidó személyeket, akik zsidó tulajdonában lévő vagyontárgyat bármilyen címen őrizetükben tartanak.

A bejelentési nyomtatványokat a községi elöljáróságnál (városban polgármesternél, Budapesten a kerületi elöljáróságnál) lehet beszerezni.

A bejelentés alá eső vagyontárgyakat a rendelet hatályba lépésétől kezdve jogügylettel sem elidegeníteni, sem elzálogosítani nem lehet.

Jogügyletek érvénye 1944 március 22-e után

A rendelet érvénytelennek nyilvánítja az 1944. március 22. napja után kötött minden olyan jogügyletet, mellyel a zsidó a bejelentés alá eső vagyontárgyait másra átruházta, kivéve, ha az átruházás a zsidó üzlete körében a rendes kereskedelmi forgalmat meg nem haladó mértékben történt. Ezeket a vagyontárgyakat tehát szintén be kell jelenteni.

Az ingatlanok bejelentésével egyidejűleg a zsidó telekkönyvi hatósághoz is külön bejelentést köteles tenni arra vonatkozóan, hogy az ingatlan tulajdonosa zsidó. Ezt a telekkönyvi hatóság a vonatkozó telekkönyv B. lapján feljegyzi. A bejelentett zsidó ingatlan jogügylettel elidegeníteni, vagy megterhelni nem lehet.

A kiadásra kerülő rendelet értelmében a rendelet hatálybalépésétől kezdve zsidó, fixkamatozású értékpapírt, részvényt, szövetkezeti üzletrésztől kiállított okiratot, bányarészjegyet és ezekhez tartozó szelvényeket birtokában nem tarthat. Ezeket még a vagyonára való bejelentés megtétele előtt a Pénzügyi Központ tagjai sorába tartozó valamelyik pénzügyi intézménynek be kell jelenteni és amennyiben a birtokában lévő értékpapírnak nem tulajdonosa, megjelölni azt is, hogy az értékpapírnak ki a tulajdonosa, valamint az értékpapírt milyen jogcímen tartotta birtokában.

Az értékpapírok tekintetében bejelentési és letétbe helyezési köteleesség terheli minden más személyt

is, aki a zsidó tulajdonában lévő értékpapírt bármilyen jogcímen birtokában tart. Zsidó a rendelet hatályba lépése után az esetleg birtokába jutó értékpapírt bejelenteni és letétbe helyezni köteles.

A bejelentéssel egyidejűleg a zsidó tulajdonban lévő részvények darabszámát és névértékét a részvénytársaság ügyvezetőségének is bejelenteni köteles a az ügyvezetőség ezeket a részvényeket nyilvántartásba veszi.

A rendelet értelmében a zsidó általános rendelkezésekkel azonos módon bejelentési és letétbe helyezési köteleességet állapít meg a zsidó tulajdonban lévő platina és arany, platinából, aranyból, vagy ezek ötvözetéből készült értéktárgyak, érmék, ékszerek, drágakövek és igazgyöngyök tekintetében.

A zsidók safe-jei zárva maradnak. Azok tartalmát a zsidó bejelenteni köteles.

A kiadásra kerülő kormányrendelet ugyancsak bejelentési köteleességet állapít meg és zárlatot rendel el a zsidónak betéti könyvön, folyószámlán, vagy postatakaréki csekk számlán alapuló követeléseire is. Ezekből a zárlott követelésekből

a zsidó részére havonként — azonban csak egy követelésből — 1000 pengőt szabad kifizetni. Ezen az összegben felül a kifizetést csak akkor szabad a zsidó részére teljesíteni, ha az összegre a rendeletben taxatív felsorolt célokra, így például alkalmazottak fizetésére, vagy munkabérekre, bírósággal megítélt követeléseknek, átvett áruk vételárának, adóknak és köztartozásoknak, kifizetésére van szükség.

A rendelet értelmében a zsidó általában 3000 pengőt, ha pedig kereskedelmi, vagy ipari vállalatot tart üzemben, az előző üzleti évben elért forgalom öt százalékát meghaladó készpénzt köteles a Pénzügyi Központ tagjai sorába tartozó valamelyik pénzügyi intézmény betéti könyvre, folyószámlára, vagy postatakarékpénztári betéti, vagy csekk számlára befizetni. Az így befizetett összegeket a rendelet ugyancsak zár alá helyezi.

Külön szabályozza a rendelet a zsidó kereskedelmi, vagy ipari vállalatokra vonatkozó bejelentési köteleességet és felhatalmazza a kereskedelem- és közlekedésügyi, illetőleg iparügyi minisztereket arra, hogy

a zsidó kereskedelmi, vagy iparvállalat nyersanyag- és árukészletét, valamint üzleti berendezését zár alá vehessék, illetőleg amennyiben az üzlet, vagy üzem folytatására közérdekből van szükség, a vállalat élére a tulajdonos költségére vállalati vezetői rendelkezésnek ki.

A továbbiakban kimondja a rendelet, hogy a zsidókra megállapított rendelkezést alkalmazni kell minden olyan közkereseti, betéti és korlátozott felelősségű társaságra, amelynek legalább egy tagja zsidó. Az ilyen társaságokat vagyonuk tekintetében ugyanolyan bejelentési kötelezettség terheli, mint a zsidó magánszemélyeket.

A továbbiakban a rendelet részletesen szabályozza, hogy a rendelet alkalmazása szempontjából kit kell zsidónak tekinteni.

Büntető rendelkezések

A rendelet végül büntető rendelkezéseket tartalmaz a rendelet megszegői ellen. Amennyiben a rendelet előírt kötelezettségek súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, a rendelet megszegése kihágás és háború idején hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő. A büntetőjogi felelősségrevonáson felül a rendelet megszegői ellen internálásnak is helye van, azt a vagyontárgyat pedig, amelyre nézve a kihágást elkövették, el kell kobozni.

Betiltottak 21 budapesti és 8 vidéki lapot

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz Kolozsvári-Borcsa Mihály államtitkár, a sajtóval kapcsolatos ügyek m. kir. kormánybiztosa a miniszterelnök rendeletére az alábbi időszakos lapok megjelenését tiltotta meg:

A Budapesten dr. Buda László felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő „Budapesti Tudósító” című hírlaptudósító újság;

A Budapesten dr. Berecz Sándor felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő „Magyar Tudósító” című hírlaptudósító újság;

A Budapesten Tildy Zoltán felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő „Független Magyar Újság” című politikai hetilap;

A Budapesten Nagy Ferenc felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő „Kisgazdaság” című időszakos lap;

A Budapesten Drodzy Dezső felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő „Magyar Gazda” című politikai hetilap;

A Budapesten Serényi Gusztáv felelős szerkesztésében és az Előrs Lapkiadó Rt. kiadásában (kiadásért felelős: Serényi Gusztáv) megjelenő „Szabadság” című politikai hetilap;

A Budapesten Szabó Pál felelős szerkesztésében és a Szabad Szó Lapkiadó Kft. kiadásában (kiadásért felelős: Varga Jenő) megjelenő „Szabad Szó” című politikai hetilap;

A Budapesten Katona Jenő felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő „Jelenkor” című politikai hetilap;

A Budapesten dr. Rátz Kálmán felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő „A Holnap” című időszakos lap;

A Budapesten Illyés Gyula felelős

szerkesztésében és kiadásában megjelenő „Magyar Csillag” című időszakos lap;

A Budapesten dr. Temple Rezső felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő „Magyar Törvényhozók Lapja” című időszakos lap;

A Budapesten gróf Desseffy Gyula felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő „Az Ország Útja” című időszakos lap;

A Budapesten dr. Moharos Lajos felelős szerkesztésében és a Film-Színház-Irodalom Kiadóvállalat Kft. kiadásában (kiadásért felelős: dr. Ráz Vilmos) megjelenő Színházi Magazin című időszakos lap;

A Budapesten Horváth Zoltán felelős szerkesztésében és az Ünneplapkiadó Kft. kiadásában (kiadásért felelős: gróf Bethlen Istvánné) megjelenő „Ünneplap” című időszakos lap;

A Budapesten Fröhlich Károly felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő „Die Zeit” című időszakos lap;

A Budapesten Schlachta Margit felelős szerkesztésében és a Katolikus Dolgozó Leányok Országos Szövetsége kiadásában (kiadásért felelős: Schlachta Margit) megjelenő „A Dolgozó Nő” című időszakos lap;

A Budapesten dr. Simon Zoltán felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő „Rakéta” című időszakos lap;

A Budapesten dr. Patai József felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő „Mult és Jövő” című időszakos lap;

A Budapesten dr. Vilner Ferenc felelős szerkesztésében és az Országos Izraelita Tanítóegyesület kiadásában (kiadásért felelős: dr. Vilner Ferenc) megjelenő „Izraelita Tanügyi Értesítő” című zsidó lap;

a Budapesten dr. Vidor Pál felelős szerkesztésében és a Magyar Izraelita Hitközségi Kántorok, Tiszviselők, Temploménkesek és egyéb alkalmazottak Országos Egyesülete kiadásában (kiadásért felelős: dr. Vidor Pál) megjelenő Magyar Izraelita Hitközségi Tiszviselők Lapja” című zsidó lap;

A Szegeden Berey Géza felelős szerkesztésében és a Délmagyarországi Hírlap- és Nyomdavállalat Rt. kiadásában (kiadásért felelős: Berey Géza) megjelenő „Délmagyarország” című politikai napilap;

A Szegeden Sajgó József felelős szerkesztésében és a Kultúra Hírlapkiadó- és Nyomdavállalat kiadásában (kiadásért felelős: Sajgó József) megjelenő „Szegedi Napló” című politikai napilap;

A Miskolcon Demeter Géza felelős szerkesztésében és a Miskolci Újságkiadó Rt. kiadásában (kiadásért felelős: dr. Zsedényi Béla) megjelenő

*****

Bágyoni Váro Andor nyilatkozik a színházi lapok betiltásáról

Ismeretes, hogy nemrégén Bágyoni Váro Andor, a *Magyarság* főmunkatársa vette át a *Film, Színház, Irodalom* szerkesztését. Az újabb kormányrendelet most mégis megszüntette a lapot. Erre vonatkozóan Bágyoni Váro Andor nyilatkozott a *Virradat* munkatársának. Válaszából kivesszük a következő részleteket:

A *Film Színház, Irodalom* röviddel ezelőtt arra kért fel, hogy vegyem át a lap szerkesztését. Sajnos, a rendelkezésemre álló rendkívül rövid idő nem volt elegendő ahhoz, hogy

művészet- és irodalompolitikai elgondolásaimat számszázalékosan keresztülvigyelem a lapnál. A múlt bűneit nem lehet hetek alatt helyrehozni akár a legjobb akaráttal, a legjobb tudással és a legnagyobb odaadással sem. Igen helyes tehát a kormánybiztos úrnak az, az elgondolása, hogy a színházi lapok egykori szellemét nem szépitni és enyhíteni kell, hanem meg kell szüntetni.

— A magam részéről ezúttal szívesen vállalom minden személyi áldozatot is az új és tisztább, a nemesebb és színvonalasabb művészeti szaksajtó megteremtése érdekében. S van még nemivaló a képes hetisajtó teljes és gyökeres megújítása terén is! Szent meggyőződésem, hogy a tisztogatómunka elvégzése után azonnal megkezdődhet az a kulturális felépítőmunka, amely megteremti majd a minden vonatkozásban tiszta s a mult szellemének és tökéjének minden befolyástól mentes, valóban nemzeti-szocialista szellemű irodalmat és művészeti sajtót is. Remélem, hogy e felépítőmunka során teljes hitelmel és tehetséggel állhatok majd hűségesebb jobboldali olvasóközönségem szolgálatára.

Légoltalmi közlemények

Felkérjük a kijelölt háztömbparancsnokokat, hogy igazolványaik mielőbbi elkészítése érdekében szíveskedjenek haladéktalanul a Légoltalmi Liga hivatalos helyiségében jelentkezni, Mezey Mihály-utca 2. szám I. em. minden hétköznap délelőtt 9 és 12 között. Egyben felkérjük, hogy addig is egy helyettes tömbparancsnok (csak férfi lehet és keresztény magyar állampolgár) személyéről is gondoskodni szíveskedjenek, akinek a nevét és lakcímét jelentkezéskor szintén bejelenthetik.

Házsoport parancsnok és helyettesek részére gyakorlati tüzoltó kiképzés az évenként esedékes utánképzés keretében folyik a réti imaházban, az Árpád vezér úton. Az elméleti kiképzés reggel 8 órától 12 óráig tart, a gyakorlati kiképzés pedig aznap délután 2—6 óráig a tüzoltólaktanya udvarán. Felkérjük a hallgatóságot, hogy a gyakorlati kiképzésre ne jöjjenek jó ruhában, hanem a gyakorlathoz alkalmas ruházatban. A kiképzési díjat, melyet a háztulajdonosok térítenek meg, fejenként 2 pengőt és az alapkiképzésről szóló bizonyítványt kérjük, vigye mindenki már magával az elméleti oktatásra.

Felkérjük a ház- és házsoport parancsnokokat, hogy a hatáskörükbe tartozó házaknál szíveskedjenek ellenőrizni a légő felszerelések meglétét, továbbá a szükségóvóhelyek és pincék készenlétbehelyezését. Ott, ahol hiányt találnak hívják fel a háztulajdonosokat annak mielőbbi pótlására, ha ez nem történik meg, kérjük a Légoltalmi Ligánál a mulasztó nevét és lakcímét és a fennálló mulasztást szóban vagy írásban bejelenteni.

Légoltalmi Liga Nagyváradi Csoportja.

Szent László nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.

Mindenféle nyomtatványokat írásban.

Ma már este 9 órakor sötétítünk el

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny vasárnapi, április 16-i száma közli a honvédelmi miniszter 121.121/Eln. 35.—1944. számú rendeletét az elsötétítés újbóli szabályozásáról.

A légoltalmi elsötétítést április 17-től április 23-ig 21 órakor, április 24-től április 30-ig 21 óra 30 perckor kell végrehajtani. Az elsötétítés továbbra is hajnali 5 óráig tart.

A rendelet az eddig érvényben volt rendelkezéseket nem változtatja meg, csak az elsötétítés kezdeti időpontját helyezi későbbre. A csökkentett közvilágítás ott, ahol engedélyezve van, úgyszintén a járművek elsötétítése is az elsötétítési időben hajtandó végre.

A közforgalmú vasutakon az elsötétítés a világítás meggyújtásától annak eloltásáig tart.

Az elsötétítés időpontja előtt bekövetkezett légi támadás vagy légi riadó és zavaró repülés esetén a teljes elsötétítést azonnal végre kell hajtani illetőleg minden kisugárzó fényt el kell oltani.

Központi regősrajt szervezett a cserkészmozgalom biharmegyei parancsnoksága

Nagyvárad, április 17. Vasárnap kezdte meg a községek látogatását a magyar cserkészmozgalom biharmegyei parancsnoksága által szervezett központi regős raja.

Az eredeti terv szerint a raj első útja Nagyszalontára vezetett volna, ahol Arany János emlékének akart hódolni a mozgalom. A rendkívüli viszonyok miatt azonban a mácsapusztai magyar területet látogatta meg, ahol a gyermekekkel nőta- és játék-tanulás volt, majd különösen a menekültek útján értékes délbihari hagyományokat és szokásokat gyűjtöttek

az erre kiképzett regősök. Este pedig az iskola termét zsufolásig megtöltött közönség előtt tartottak előadást lelkesítő műsorral.

A regősrajnak Mácsapusztán Deák János főjegyző és Szentes György református lelkész, továbbá Gál Domokos telepfelügyelő voltak segítségére és a lakosság nagy szeretettel fogadta a fiukat. A mozgalom a regősök kiszállításait folytatja, május 7-én pedig a cserkészek szülei és hozzátartozói részére a Református Kulturpalota termében rendez ünnepséget.

Nagykárolyban is elrendelték a zsidó üzletek lezárását

Közöltünk már kereskedelmi minisztériumi rendeleteket, amelyek értelmében több vidéki városban lezárta és lepecsételte a hatóság az összes zsidó üzleteket. Most Nagykárolyból jelentik a kereskedelem és közlekedésügyi minisztériumból telefon útján rendelet érkezett a város polgármesteréhez, amely szerint azonnali hatállyal elrendelték az összes zsidó tulajdonokban levő nagykárolyi ke-

reskedések lezárását.

Dr. Schusteritsch Béla polgármester a minisztériumi rendelkezés értelmében még aznap intézkedett és hatósági közegekkel lezáratta és lepecsételtette a város területén levő zsidóüzleteket, számszerint hatvanhatot.

A lezárt üzletek további sorsáról a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium fog dönteni.

Adóreform, munkakötelezettség, bombakárok

A legfrissebb francia kormányintézkedések

A „Revue économique franco-allemande” jelenti: Az új jövedelmi adótörvény 115 cikkelye az eddigi eszládvédelmi kedvezmények helyett az adóalapnak következő összegekkel való csökkentését rendelte el: (zárójelben a régi összeg) feleség 7000 frank (5000 fr.). Az első gyermek: 7000 frank (5000 fr.). A második gyermek 10 ezer frank (5 ezer fr.). A harmadik gyermek: 15 ezer frank (10 ezer fr.). A negyedik és minden további gyermek 20 ezer frank (15 ezer frank).

A „Journal Officiel”-ben kihirdetett február 1-i törvény értelmében a jövőben minden Franciaországban tartózkodó és egyéni viszonya szerinti munkakötelezettség alá eső francia

férfi 16-tól 60 — eddig 18-tól 50 — és minden francia nő 18-tól 45 — eddig 21-től 35 — életév között munkaszolgálatra kötelezhető.

Ugyancsak a „Journal Officiel” közli, hogy terrortámadások következtében megsemmisült lakásért 1500, részben sérült lakásért 1000 frank kártalanítási összeg jár. Ezenkívül költözés esetén minden személy részére 750 fr. költségmentés ígényelhető, az ingyenes utazáson és szállításon kívül. Hatóságilag kiürített területekről való elköltözésnél ugyanazok a szabályok érvényesek, mint bombakár esetén. Az arra rászoruló napi 19. háztartásukba tartozó mind-n további személy után napi 15 frank segélyt kaphatnak.

Szocializálják az északolasországi üzemeket

Ezentul munkások is részesülnek a nyereségben

Az 1944 február 12-i törvény jelentős lépés az üzemek szocializálásán terén — állapítja meg a DAF olasz szakértője erről a radikális fasiszta intézkedésről. Az olasz terv szerint a munkásokat a jövőben mind az üzemvezetésben, mind a nyereségben részesítetik. A magántulajdont alapelvek szerint továbbra is elismerik. A tőkét és kamatait, mint a munka gyümölcsét, az állam védelme alá veszi. A szocializálási törvény azt is kimondja, hogy a munkásoknak az üzem nyereségében való részesítése a tiszta bérösszeg 30 százalékát nem haladhatja meg. Ez az intézkedés arra vall, hogy a fasiszták az üzemfejlesztés és további üzemek alapítására elismerik a tökétképződés jogosultságát.

Megkezdődött a selyemtenyésztők jelentkezése

A selyemtenyésztéssel foglalkozó falusi lakosság körében nagy érdeklődés nyilvánul meg az idén is e jövedelmező melékfoglalkozás iránt. A jó gubóárak mellett a tenyésztők már tavaly is nagyon szép keresetet értek el. Sokan 500—1000, sőt 1000 pengőn felüli jövedelemre is szert tettek a néhány hetes; asszonyok, gyermekek és öregek által is elvégezhető munkából. Természetesen az egészen kis tenyésztések után elérhető pár száz pengős gubóvetélár is megbecsült haszon a falusi háztartásban, hiszen ahhoz úgy jut hozzá a selyemtenyésztéssel foglalkozó család, hogy a hernyókra fordított munkát egyéb teendői mellett jóformán meg sem érzi.

Ma, amikor a hernyóermeles kizárólag fontos honvédelmi célokat szolgál, nazi-fias kötelesség is az ország eperfaállományának teljes kihasználása. Épp ezért a falusi lakosság mellett az iskolás gyermekek, leventék, levente-leányok, diák-kaptárak és honvédelmek is fokozottan kapcsolódnak be ebbe a munkába.

A selyemtenyésztési idény április végén, május 10-én kezdődik, de a kis hernyók igényese végett már most kívánatos jelentkezni a községi selyemtenyésztési felügyelőknél, akiknek címét mindenütt megmondja az előljáróság. — Ahol községi felügyelő esetleg nem volna alkalmazva, de eperfa van, oda a szekszárdi M. kir. Országos Selyemtenyésztési Kísérleti Intézet küld selyempetét.

szolgálatos gyógyszerárak:

I. Csoport:

ARANYKERESZT gyógyszerár, Gróf Teleki Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Martinovich) 16-32.

KORONA gyógyszerár Hitler Adolf-utca 1. (Dr Rác Rezső) 13-76.

DIANA gyógyszerár, Ghillányi-u. 10. (Sebestyén A.) 32-58.

SZENT ISVTAN gyógyszerár, Mikszáth Kálmán-utca 52. (Dr Réáber A.) 14-44.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombathat reggelig tart.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 3 SZÁM.
 Telefon: 12-27.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkaszámunk
 száma: 72.301.
 Kétszorosát nem adunk vissza.

MEGERŐSÍTETTÉK A Vatikáni ŐRSÉGET. Bern. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Chiassói jelentés szerint az az időzített bomba, amelyet a Vatikán épületében a Sixtusi kápolnában találtak, Michelangelo „Utolsó ítélet” című világhírű falfestménye alá volt elhelyezve. Az eset következtében a Szentatya rendelkezése megerősítette a vatikáni őrséget.

Ügynökök csak könyvvel igazolhatják magukat. A Magyar Tudósító jelenti: A belügyminiszter arról értesült, hogy foglalkozás nélküli és kétes foglalkozású egyének igazoltatásuk alkalmával, valamint hatósági bizonyítványok kérésekor ügynökök mondják magukat. A miniszter felhívta a hatóságokat, hogy az ügynöki foglalkozás megjelölését csak abban az esetben fogadják el, ha az illető az iparhatóság által kiállított arcképes ügynöki igazoló könyvvel rendelkezik.

GYÁSZMISE PÉNZES ISTVÁNÉRT. Hirt adtnak a szomorú hírről, hogy Pénzes István áldozata lett a Budapestet ért bombatámadásnak. Városunkban sok tisztelője volt a derék adóhivatali számvevőnek. Éppen ezért közöljük, hogy szerdán reggel félnyolc órakor a velencei római katolikus templomban lelkiüdvéért gyászmisét mondanak. Ezúton kéri a rendezőség az elhunyt ismerőseit, hogy részvétüket fejezzék ki úgy az elhunyt Pénzes István iránt, hogy részvevőnek a szentmisén és lehetőleg meggyónnak, megáldoznak és szentáldozást értenek is felajánlják.

Nagy számban jelentkeznek a hindu nők a nemzeti hadsereg női ezredébe. Bangkokból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Kelet-Ázsia minden részéből nagy számban jelentkeznek női önkéntesek a hindu nemzeti hadsereg női ezredébe. A nők nagyrészt egészségügyi szolgálatra képesítik. A felszabadított Indiában eltörölnék minden olyan törvényt, amely a hindu nő egyenjogúságát akadályozza.

ÜLÉST TARTOTT TOKIÓBAN A HÁROMHATALMI EGYEZMÉNY TECHNIKAI BIZOTTSÁGA. Berlin. (MTI.): Illetékes német helyről közlik tájékoztatásul: A háromhatalmi egyezmény technikai bizottságának tokiói összejövetelét berlini jól tájékozott körökben a háromhatalmi politikának a legutóbbi hónapokban történt legjelentősebb eseményének tartották. Rámutatnak a háromhatalmi egyezmény államainak ezen az ülésen is kifejezésre jutott elkötelezésére, hogy a háborút győzelmesen fogják befejezni.

Forgószél pusztított egy georgiai városban. Amszterdamból jelentik: (MTI) Mint a brit híriroda Roystonból (Georgia) jelenti, Georgia keleti felében vasárnap erős forgószél pusztított. 31 ember meghalt, 314 megsebesült.

Amerikai bombázók kényszerleszállása török Tráciában. Istanbulból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Szombaton török Tráciában egy északamerikai bombázógép leszállani kényszerült. Nyolc emberből álló személyzetét, köztük három nőt, a török hatóságok őrizetbe vették.

KORONA Filmszínház Kedden bemutató:
AZ ELSŐ CSŐK
 DANIELLE DARRIEUX világhírű filmje
 Hétfőn utoljára: **SZERELMES SZIVEK**

Gyilkos merénylet áldozata lett Giovanni Gentile, a fasiszta kultúrpolitika egyik vezetője. Milánóból jelentik: (MTI) Giovanni Gentile egyetemi tanár, volt közoktatásügyi miniszter, a fasiszta kultúrpolitika egyik vezetője, a Tudományos és Művészeti Akadémia elnöke, szombaton este Firenzében gyilkos merénylet áldozata lett. Amikor lakását elhagyta, kerékpárosok pisztolyból közvetlen közleről többször rálőttek. Azonnal meghalt. Gentile a faszizmus egyik kimagasló egyénisége volt.

A HADBAVONULTAK FIZETÉSE. Az Erdélyrészi Hangya Központ az elmúlt évben több, mint hetvenhétézer pengőt folyósított olyan alkalmazottaknak, akik katonai szolgálatot teljesítettek. Bár a miniszteri rendelet sokkal kevesebb juttatásra kötelezi a munkaadókat, a szövetségi központ olyan családok alkalmazottainak, akik legényeségi állományban voltak, katonai szolgálatuk egész idejére teljes fizetést, tiszti állományuknak pedig három hónapig teljes fizetést, azontul pedig a tiszti fizetésük és polgári fizetésük közötti különbözetet folyósította. Nőtlen alkalmazottaknak pedig akár legényeségi, akár tiszti állományban szolgáltak. Három hónapon át folyósította teljes fizetését. 1943. év folyamán ezzel a rendszerrel 77.027 pengőt fizetett az Erdélyrészi Hangya a hadbavonult tisztviselőknek és munkásoknak.

Elsüllyedt egy angol torpedóromboló. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol tengernagyi hivatal közlése szerint a Lofoy torpedóromboló elveszett.

GIRAUD TÁBOROK ELBUCSUZOTT CSAPATAITÓL. Lisszabon. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Algiréből jelentik, hogy Giraud táborok, a francia fegyveres erők volt főparancsnoka, napiparancsban elbűcsűzött a csapatoktól.

Szabadka határában lezuhant egy amerikai négymotoros bombázó

A gép felrobbant és személyzete kettő kivételével elpusztult

A csütörtöki légi riasztás után, amint a szirénák jelezték a légi veszély megszűnését, futótűzként terjedt el Szabadkán, hogy a város határában lezuhant egy ellenséges repülőgép. Azok, akik a szőlőkben dolgoztak, látták a gépet, látták a zuhanást és azt a hatalmas füstfelhőt is, amely a zuhanás után felcsapott az égnek. Hamarosan kiderült, hogy egy négymotoros amerikai bombázó zuhant le a szabadkai földekre, a csávolyi erdő közelében egy mocsár szélére. Azok, akik a közelben tartózkodtak, megfigyelték, hogy megelőzően két pilóta kiugrott a gépből, s ejtőernyővel leereszkedtek.

A gép, amely már korábban megsérülhetett, mintegy kétezer méter magasságba igyekezett menekülni és elhagyni

Csak 3 napig! Schubert szerenád
Dalol a szív
 francia zenés dráma
 Lilian Harvey — Louis Jouvet szereplésével
 Kedden bemutató az APOLLO-ban
 Ma utoljára: **Szudáni szerelem**

A legkitűnőbb német film
Asszony a katedrán
 Jenny Jugo remek alakítása
 a CASINO-ban

Amerikai írek követelése az angol-szász követelések miatt. Genfből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Londenből jelentik, hogy az egyik dublini lap szerint Newyorkban 50.000 ir származású amerikai tüntetett az Írországgal szemben támasztott angolszász követelések miatt. Az Egyesült Államok minden nagyobb városában hasonló tüntetések zajlottak le.

Villanyszerelő iparosok figyelmébe. A villanyszerelő iparosok szakosztálya folyó hó 20-án, csütörtökön este fél 6 órakor taggyűlést tart. Tekintettel a tárgyrendkívüli fontosságára, kérjük tagjainkat, hogy azon pontosan és teljes számban

Ezúton hozzuk iparosaink tudomására, hogy a m. kir. ker. és közlekedésügyi minisztérium a hazai kereskedelmi középiskolák I. osztályaiba, az 1944-45. iskolai évre beiratkozók részére 60 (hatvan) tandíjmentes helyre nyilvános pályázatot hirdet. Az érdeklődők folyamodjanak saját szakosztályukhoz, ahol a szakosztály vezetősége a rendelkezésünkre bocsátja a pályázati feltételeket. Az elnökség.

TÖBB ÉRDEKLŐDŐNEK. Többen érdeklődtek szerkesztőségünkben, hogy el lehet-e fogadni a német katonáktól fizetési eszköz gyanánt a német márkát. Erre vonatkozóan már közöltük a német katonai hatóságoknak rendeltét, amely megtiltja a német pénz beváltását, valamint azt is, hogy a német pénzzel vásároljanak. A rendelet előírja továbbá, amit a polgármesteri rendelet tartalmazott, hogy a lakosság csak a városi katonai ügyosztály által megbízott tisztviselő útján és a kiadott igénybevételi lap alapján bocsáthat lakást, vagy helyiséget rendelkezésére.

Megszűnt a külföldi sajtótermékek ellenőrző hivatal

Nyugdíjazták Pálffy József szegedi polgármestert

A MTI jelenti: Dr. vitéz Kolosváry Borcsa Mihály államtitkár, a sajtóügyek m. kir. kormánybiztosa, a külföldi sajtótermékek ellenőrző hivatal megszűntetését rendelte el és egyidejűen a külföldről érkező időszakos lapok és más sajtótermékek ellenőrzésével a m. kir. miniszterelnökség sajtóközigazgatási osztályát bízta meg.

Szegedről jelentik: (MTI) Szeged város törvényhatósági bizottsága Pálffy József polgármestert május elsején hatálytalan nyugdíjazta.

NEMCSAK NALUNK, DE MÁR ANGLIÁBAN IS A MÁSODIK ARCYNALBÓL — NÉPSZERŰ VICCTÉMA LETT

Londenből jelentik: Cummings a News Chronicleben a brit közvéleménynek egy második arcynal létesítésére irányuló és eddig teljesítetlen reményével foglalkozik és ezeket írja:

Magán a brit szigeten türelmetlenül telintenek a háború elkövetkező napjaitra. Minthogy azonban sok angol azon a meggyőződésen volt, hogy a szövetségesek nyugati támadása még az elmúlt év leforgása előtt megtörténik, de legfőképp januárig sor kerül rá, a brit közvéleményben a második arcynal kérdése körül határozott cinizmus fejlődött ki, amely különösen abban a második arcynalból népszerű vice-téma lett. E cinizmus helyett itt-ott ideges feszültség jelentkezik, amely nyugtalanságban, ingerlékenységben és a munkában való elmerülés hiányában fejlődik ki.

az ország határát. Hirtelen azonban éles siklórepüléssel ereszkedni kezdett és ebben a pillanatban ugrott ki két pilóta. A következő pillanatban a bombázó már zuhant is és a föld felett ötven méternyire felrobbant. A hatalmas test darabokra tört törzse pedig mélyen befuródott a vízenyős talajba. Azon a két pilótán kívül, akiknek sikerült megmenekülni, a személyzet többi tagja elpusztult. A roncsok között nagymennyiségű lőszer és különböző felszerelési tárgy hevert szanaszét, fűthető cipők, rádió, gramofon, cukorkák egész tömege.

A földre ért pilótákat hamarosan elfogták és bezáratották őket Szabadkára. Kiderült, hogy mindketten megsebesültek, egyikük égési sérüléseket is szenvedett.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleménye:

„Ballépés jobbra“ hétfőn, kedden és szerdán

A *Ballépés jobbra*, az idény legmulatságosabb operett-újonsága Jurik Julcsi felléptével hétfőn, kedden és szerdán fél 6 órakor van műsoron. Csupa vidámság és kacagás. Hangulatos muzsika. Pompás táncok. Főszereplők: Jurik Julcsi, Kemény Gizi, Antal Erzsé, Gulácsy Albert, Lendvai Lajos, Barys Béla és Halasi Gyula.

Kaméliás hölgy bemutató előadása csütörtökön fél 6 órakor lesz, bemutató hérléhen. A-hérléti előadása pénteken este fél 6 órakor. Főszereplők: Lovasi Klári, Hamvai Lucy, Kemény Gizi, Szögi Arany, Horváth Jenő, Barys Béla, Lendvai Lajos, Ross József, Halasi Gyula, Tanai K. Emil. Szombaton este fél 6 órakor

hérlétszűnethen megy a *Kaméliás hölgy*.

MŰSOR:

Hétfőn este fél 6 órakor: *Ballépés jobbra*.

Kedden este fél 6 órakor: *Ballépés jobbra*.

Szerdán este fél 6 órakor: *Ballépés jobbra*.

Csütörtökön este fél 6 órakor: *Kaméliás hölgy*, bemutató hérléti.

Pénteken este fél 6 órakor: *Kaméliás hölgy*, A-hérléti.

Szombaton délután fél 3 órakor: *Érik a buzakalász*.

Szombaton este fél 6 órakor: *Kaméliás hölgy*.

Vasárnap délután fél 3 órakor: *Vasárskeringő*.

Vasárnap este fél 6 órakor: *Ballépés jobbra*.

SPORT

A vidék diadala volt a vasárnapi forduló

(Nagyvárad.) A vasárnapi fordulóban a vidék diadalmaskodott a főváros felett. Ugyanis az összes vidéki csapatok győztek, csak a NAC végzett döntetlenül, de a zöld-fehérek előkelő helyzetén már ez mitsem változtat, mert hisz a nagy csapatok ismét sorra kikaptak s a 9 pontelony továbbra is megmaradt. Jellemző a bajnoki táblázat változékonyságára,

hogy nem a régen még kieséssel küzdő Szolnok, az utóbbi győzelmével már az 5. helyre tornászta fel magát és az előkelő második hely várományosává lépett elő. A múltévi Csepel viszont — még egy-két pontvesztésig — és máris a kiesés ellen kell kiizdenie.

A Vasárnapi eredmények részletei:

Nagyvárad—Vasas 1:1 (1:0)

16.000 néző. Játékvezető: Lantos. Igen nagy küzdelmet vívott ki a két nagyképpességű csapat és a játék képenek megfelelően, igazságos „döntetlenül” végződött a mérkőzés. Az első félidőben a szélről tárogatott NAC-együttes döntő fölényben volt, de a szünet után visszacsúszó vendégcsapattal szemben játszó Vasas támadott többször.

Nagyvárad támadással kezdődött a mérkőzés és Bodola szabadrugása már a 2. percben veszélyeztette a Vasas kapuját. A következő percben ismét veszélyes helyzet volt a Vasas kapuja előtt: Tóth III. 16 m-es büntető rugását Bodola kapja el és lövése csak hajszályra keletkezett a NAC kapuja előtt és Tóth II. lövését Ónody az üres kapuból fejelte ki. A 25. percben Sárvári lövését kellett védenie Aknavölgyi kapusnak. A NAC támadásban maradt és a 27. percben Perényi jó helyzetben mellé lötte a labdát. A szünetet a 39. percben szerezte meg a nagyváradai csapat: Egy hátraadott labdával Perényi megszalad és a középre játszott. A beadást Sárvári kapja el és védhetetlenül a hálóba lövi.

Szünet után a Vasas csapata lendül támadásba és már a 2. percben

a NAC védelmi hibájából Tóth II. révén megszerezte a kiegyenlítést jelentő gólt. Az ólomlabakon mozgó nagyváradai csapattal szemben a Vasas lelkes játékkal mindinkább fölénybe került. Az első negyedóra után a NAC is erősebb iramba kezd és a 15. percben Tóth III. lefutása után a válogatott szélső hajszályra lövi fölé a labdát. Most állandósulnak a váradai támadások és a NAC-csatárok szüntelenül a Vasas kapujában tanyáznak, de a Vasas-védelem jól állotta helyét az ostromlott kapuban. A mérkőzés további részén ismét a Vasas vette át az irányítást, de a támadás a szilárd nagyváradai védelmen megtört.

Egyéb eredmények:

- KAC—Elektromos: 4:0 (1:0).
- SalBTC—Kispest: 2:1 (1:1).
- DVSC—Ferencváros 1:0 (0:0).
- DiMÁVAG—Ujpest 4:2 (2:1).
- Ujvidék—BSzKRT: 6:2 (2:0).
- Szolnok—Csepel: 4:3 (2:0).

A fenti eredmények alapján a táblázat így fest:

1. Nagyvárad	22	18	1	3	48:22	37
2. Kolozsvár	23	11	6	6	42:34	28
3. Ferencváros	23	12	3	8	49:30	27
4. Gamma	22	10	5	7	39:31	25
5. Szolnok	23	11	3	9	46:40	25
6. Ujpest	23	10	4	9	71:49	24

8. Vasas	23	7	10	6	40:39	24
9. Ujvidék	23	8	7	8	41:43	23
10. Kispest	22	8	6	8	50:50	22
11. Csepel	23	8	4	11	46:49	20
12. DiMÁVAG	23	7	5	11	47:50	19
13. Elektromos	23	8	2	13	48:61	18
15. Tisza	21	5	5	11	30:46	15
16. BSzKRT	23	4	5	14	38:68	13

Döntetlen eredményt hozott a Törekvés—DVSE NB III rangadó

NMK Törekvés—Debreceni DVSE 2:2 (1:1)

(Nagyvárad.) Szépszámú közönség gyűlt össze tegnap délután az Erzsébet-ligeti pályán, hogy végignézze a Törekvés—Debreceni VSC NB III. bajnokságért folyó küzdelmét.

Szabados játékvezető sipjelére így álltak fel a csapatok:

Törekvés: Jank. Pintye, Veres I., Kovács, Czell, Bakucz, Garai II., Papp, Erdélyi, Szilágyi, Turkus.

DVSE: Vörös, Sarkadi, Ötvös, Erdei, Elek II., Nagy, Vécsei, Szigeti, Balla, Elek I., Nyeste.

Az első félidő úgy indult, hogy simán fog nyerni a Törekvés. Sokkal iskolázottabb futballt játszott, labdakezelése és összjátéka szembetűnően a vendégek fölé emelkedett. A 10. percben azonban Bakucz felesleges kezelése miatt II-esből Erdei góljával a Villamos csapat szerzi meg a vezetést. A gól még nagyobb harcra hajszolta a Törít és nagy fölényrel játszik, végül is, a 30. percben Papp S. nehéz szögből lött góljával kiegyenlített. Az eredmény szünetig nem is változik.

MÁV II—Törekvés II 1:0 (0:0)

Játékvezető: Gaál. Nem nagyiramú mérkőzés, a szerencsésebb csapat győzött. Góllövő: Papp I.

Délután 4 órakor kezdődik a holnapi NAC—Tisza mérkőzés. Nagyvárad. Saját tud. Az MLSz hozzájárult, hogy a holnap délutáni NAC—Tisza mérkőzés 4 órakor kezdődjék.

Nagyvárad thj. város adóhivatala

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1944. május 11-én, a másodikát 1944. május 19-én a városi közraktárban (Szeptember 6-u. 2. sz. alatt) kitűzöm.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
  2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokbába megy át.
  3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.
  4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.
- Nagyvárad, 1944. április 20.
- MESTER MIHÁLY, végrehajtó.

APRÓHIRDETÉSEK

Adós-vétel

Eladó sűrűsen maganzhá nagy udvarral, kerttel, bármilyen üzemi célra is alkalmas. Több telek. Özv. Talayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28—74. 728

XII. Pius pápa élete és válogatott becsédei kiadóhivatalunkban kapható. 797

Teljesen jókarban levő fehér könyvhabor eladó. Damjanich-u. 37. ajtó 3. 774

Eladó: Női tavaszi kabát, 31-es új gyermek félcipő, 10 éves leányka részére nyári ruhák, magyar ruha, ingek, 8 éves részére tavaszi kabát, egyszerű babakelengye. Karácsonyi püspök-u. 52. sz. 765

Uj, csináltatott fekete lakcipő 38—39-es eladó. Cim a kiadóban. 803

Jókarban levő segédmotor eladó. Erdéklódn dr Dobay Kálmán, Szaniszló-u. 4. Telefon 11—15. 831

Fotel jókarban, 2 darab eladó. Kereszt-u. 9. 823

Alig használt női kerékpárt vennék. Schubert-u. 5. Bartha. 844

Hűlőléle

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindenféle férgek irtását; 38 évi gyakorlati vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 813

Aldozási koszorúk, menyasszony és koszorúleány művirág fejdzsek és kézikönyvek. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azok kivül hozott anyagokból is olcsón készülnék. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébet-ligeti sportpályánál.) 776

Fajgyűmölcs, főképp fájalmák megtermelését felesbe vállalom. Zámbo gyümölcsfeszakértő, Szacsavay-u. 17. pincében. 825

Állást nyec

PETÓFI és Vörösmarty utcák környékén lakó újságkiosztót azonnalra felveszünk jó fizetéssel. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában.

REGGELI lapkihordásra kézbesítőt felveszünk jó fizetéssel, azonnalra. Teleki, vagy Csáky-utcán lakók előnyben. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában.

Könnyű bormunkára munkásnok felvételnek, Cséplő Péter-u. 10. (volt Hosszú-utca). 846

Állást keces

Mérlegképes könyvelő öskeresztény, nagy gyakorlattal állást keres vagy könyvelést vállal. „Okleveles közzgazda” jelgére. 829

Tisztviselő többévi irodai gyakorlattal, kezdő gépirással állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 794

Oktatás

Andrási zenetanár néhány magántanítványt vállal. Cimet a Szent László gimnázium irodájába kér. 845

Diákgyermekét már most készíttesse elő heti 3 órában, okl. tanárral a jövő iskolai évre. Kedvezményes csoport tanítás. Cim a kiadóban. 842

Elveszett

Elveszett szombaton Szentmárton és Szöllös között 600x16 autógummi abronccsal együtt. Nyomravezető jutalmat kap Oláh bádogosnál, Andrikska garázs. 843

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztésért felelős: Dr. Paál Árpád igazgató. A kiadásért felelős: Dr. Virág Jeromos igazgató.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szállásy Dózsa utca 2. sz. évf.